

Krajský úřad Ústeckého kraje

odbor životního prostředí
a zemědělství

Dle rozdělovníku

Datum: 28. 8. 2024
Spisová značka: KUUK/125178/2024/1
Číslo jednací: KUUK/125178/2024
Vyřizuje/linka: Ing. Jandová / 130

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako příslušný orgán ochrany přírody podle ustanovení § 77a odst. 5 písm. g) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, **zveřejňuje** v souladu s ustanovením § 25 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podle § 172 odst. 1 správního řádu

NÁVRH

Opatření obecné povahy

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen krajský úřad), jako věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody podle § 29 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích a § 77a odst. 5 písm. g) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen zákon), podle ustanovení § 173 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu a § 13h odst. 2 zákona vydává opatření obecné povahy:

I. Předmět úpravy

Tímto opatřením obecné povahy se podle ustanovení § 13h odst. 2 zákona stanovují **pro území Statutárního města Ústí nad Labem mimo území Chráněné krajinné oblasti České středohoří** bližší podmínky uplatňování Zásad regulace pajasanu žláznatého (*Ailanthus altissima*) v České republice, vydaných Ministerstvem životního prostředí dne 21. 7. 2023 (dostupné online: <https://invaznidruhy.nature.cz/zasady-regulace>, dále jen Zásady regulace) za účelem jeho odstranění, případně kontroly nebo izolace.

II. Opatření k regulaci

- Při regulaci pajasanu žláznatého se postupuje v souladu s kap. 3.2, 3.3, 3.4. a 4.7.5 Zásad regulace a přílohou č. 1 tohoto opatření obecné povahy, která shrnuje metodická doporučení. Především je nutné:
 - Před odstraněním jedinců pajasanu žláznatého aplikovat chemické či biologické prostředky tak, aby byla v maximální míře omezena následná výmladnost. Pouze ve výjimečných případech je možné zamezit další výmladnosti odlišnými postupy. Zásahy je třeba provádět v souladu s rostlinolékařskými předpisy.
 - Chemické či biologické ošetření provádět ve vegetační době.
 - Kontrolovat místo, kde byla opatření provedena, v následujícím roce i v dalších letech. V souladu se Zásadami regulace odstraňovat semenáčky či zmlazení.
 - Údaje o provedení regulačních opatření, tj. zejména o způsobu, místě, termínu a rozsahu zásahu, oznámit příslušnému orgánu ochrany přírody.

2. Opatření k regulaci pajasanu provádějí uživatelé nebo vlastníci pozemků v rámci běžné péče o pozemky.
3. Pokud uživatelé nebo vlastníci pozemků s výskytem pajasanu žláznatého jeho regulaci neprovádějí, může je příslušný orgán ochrany přírody vyzvat, aby za podmínek dle § 13j odst. 4 zákona zajistili její provedení, a informovat je o možnosti dalšího postupu dle § 68 odst. 3 a 4 zákona. Výzva se uživatelům či vlastníkům pozemků doručuje do datové schránky či v listinné podobě, a není-li to možné nebo účelné, prostřednictvím veřejné vyhlášky.
4. Neobdrželi-li příslušný orgán ochrany přírody do konce lhůty stanovené ve výzvě podle odst. 3 písemný projev vůle uživatele nebo vlastníka provést nezbytná regulační opatření, je v souladu s § 13j odst. 4 zákona oprávněn tato opatření provést sám.

III. Priority regulace

Pro regulaci pajasanu žláznatého se stanovují tyto územní priority:

1. Na pozemcích s umístěním technické infrastruktury, zejména komunikací, železničních drah, elektrizační soustavy a produktovodů včetně jejich ochranných pásem, na pozemcích vodních toků, na pozemcích ve vlastnictví Statutárního města Ústí nad Labem, kraje a státu, včetně pozemků svěřených do správy dalším subjektům:
 - a. Uživatelé nebo vlastníci pozemků průběžně vyhledávají lokality výskytu pajasanu žláznatého na svých pozemcích. V případě zjištění výskytu pajasanu žláznatého na jiných pozemcích informují příslušný orgán ochrany přírody.
 - b. Uživatelé nebo vlastníci pozemků zajistí při jejich běžné údržbě, správě a při údržbě technické infrastruktury či vodních toků, aby veškeré práce probíhaly v souladu se Zásadami regulace. Průběžně navíc provádějí cílené kroky k odstranění pajasanu žláznatého.
 - c. Příslušný orgán ochrany přírody jim bude předávat informace o zjištěných místech výskytu pajasanu žláznatého a o požadavcích na provádění regulačních zásahů.
 - d. Předpokládaná doba realizace je do 3 let od nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy a následně vždy do 1 roku v případě zmlazování populace.
2. Na lesních pozemcích:
 - a. Uživatelé nebo vlastníci lesních pozemků průběžně provádějí cílené kroky k odstranění pajasanu žláznatého, zejména po rozvolnění porostu po výchovných zásazích a mýtních těžbách. Informace o místech výskytu pajasanu žláznatého přitom získají od pověřené osoby podle § 28a zákona č. 289/1995 Sb., lesní zákon, nebo z lesních hospodářských plánů.
 - b. Uživatelé nebo vlastníci pozemků zajistí, aby veškeré práce probíhaly v souladu se Zásadami regulace.
 - c. Předpokládaná doba realizace je do 5 let od nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy a následně vždy do 1 roku v případě zmlazování populace.
3. Na ostatních pozemcích:
 - a. Uživatelé nebo vlastníci pozemků provádějí opatření k regulaci pajasanu v rámci běžné péče o pozemky. Přitom zajistí, aby veškeré práce probíhaly v souladu se Zásadami regulace.
 - b. Příslušný orgán ochrany přírody jim bude předávat informace o zjištěných místech výskytu pajasanu žláznatého a o požadavcích na provádění regulačních zásahů.
 - c. Předpokládaná doba realizace je do 5 let od nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy a následně vždy do 1 roku v případě zmlazování populace.

IV. Ponechání jedinců bez zásahů

1. Samčí jedinci, kteří nemohou vytvářet semena a jsou tak z hlediska šíření méně riziková, mohou být v zahradách a parcích ponechání bez regulace, pokud jako dřevina plní v místě významnou funkci, např. estetickou.

2. Vlastníci pozemků s výskytem pajasanů žláznatých dle odst. IV. 1. oznámí skutečnost, že chtějí vybrané stromy ponechat, příslušnému orgánu ochrany přírody.

V. Obecná úprava

1. V rámci stavebních činností, zemních prací či těžby surovin je nutné dbát, aby nedocházelo k šíření pajasanu žláznatého v zasažených plochách ani na místech ukládání biologického odpadu a zeminy.
2. Při uplatňování Zásad regulace a tohoto opatření obecné povahy budou regulační zásahy prováděny přednostně na místech nového výskytu pajasanů žláznatých.
3. Na pajasany žláznaté, odstraňované podle Zásad regulace a tohoto opatření obecné povahy, se nevztahuje obecná ochrana dřevin dle § 7 odst. 1 zákona. Zásahy cílené na jejich regulaci se nepovažují za poškození dřeviny a pro kácení nadlimitních stromů či zapojených porostů (dle vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení) není potřeba povolení ke kácení.
4. Tímto opatřením obecné povahy nejsou dotčena další ustanovení zákona nebo jiných právních předpisů (např. zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči).
5. Je-li to účelné, vyzve příslušný orgán ochrany přírody uživatele či vlastníky pozemků, na kterých byla provedena regulační opatření, postupem obdobným jako v čl. II. odst. 3, aby dohodnutým způsobem zajistili opatření k obnově dotčených ekosystémů. Tato opatření mohou zahrnovat výsadbu vhodných dřevin nebo výsev travobylinných směsí.
6. Šíření pajasanu žláznatého v důsledku nedodržování postupů dle Zásad regulace a tohoto opatření obecné povahy může být podle příslušných skutkových podstat obsažených v zákoně postihováno jako přestupek.
7. Toto opatření obecné povahy nabývá podle § 173 odst. 1 správního řádu účinnosti dnem vyvěšení na úřední desce Krajského Úřadu.

ODŮVODNĚNÍ

Pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*) je nepůvodní dvoudomá dřevina z jihovýchodní Asie. Pro svou odolnost, rychlost růstu i dekorativní vzhled byl vysazován především do větrolamů, na zpevnění erozních svahů, pro energetické využití, na ozelenění ploch podél silnic a železnic i jako okrasná dřevina vhodná do náročných podmínek městského prostředí. Roste na široké škále stanovišť. Vyhovují mu zejména teplé oblasti a sušší, propustné půdy. Lze předpokládat, že s rostoucím vlivem oteplování se bude rychleji šířit do nových lokalit. Pajasan je konkurenčně silný, rychle roste, snadno obsazuje nová stanoviště a brání v růstu okolním druhům. Okřídlená semena se velmi dobře šíří větrem. Má rozsáhlý a houževnatý kořenový systém, do půdy vylučuje toxin ailanthon, který nepříznivě působí na okolní rostliny. Tato vlastnost je nejsilnější v počáteční fázi životního cyklu, kdy si semenáčky budují kolem sebe životní prostor. Pajasan má velmi silnou schopnost regenerace, při poškození intenzivně a rychle zmlazuje a tvoří velké množství kořenových výmladků. Jeho dřevo je nekvalitní a poměrně křehké, stromy jsou v pozdějším věku náchylné k napadení houbovými chorobami, k lámání a vývrátům.

V současné době je pajasan řazen mezi druhy s velmi vysokým invazním potenciálem nejen v rámci České republiky a Evropy, ale i v celosvětovém měřítku. Na území města Ústí nad Labem roste velmi hojně a samovolně se množí a šíří dále. Ve městě představuje pajasan nebezpečí. Kořenovým systémem narušuje stavby, včetně dopravní infrastruktury. Dalším rizikem je jeho alergenní pyl. Z listových žlázek se v horkých letních dnech odpařují nepříjemně páchnoucí aromatické látky. Vzrostlé stromy se mohou stát, vzhledem k horší kvalitě a křehkosti dřeva, hrozbou pro bezpečnost, a to i přesto, že na nich zvnějšku nemusí být jasně patrné znaky poškození.

Pajasan nepříznivě ovlivňuje také další činnosti. V zemědělství je problematickým plevelem především v sadech a ve vinohradech, jehož prostřednictvím se může přenášet karanténní patogen zlaté žloutnutí révy (GFDP). V lesnictví profituje ze své schopnosti rychle obsazovat narušená stanoviště, osidluje paseky a konkuruje původním druhům dřevin. Nebezpečím je i

pro přírodu. Ohrožuje biodiverzitu především na otevřených nelesních stanovištích, nejvíce zranitelné jsou stepní lokality se suchomilnou a teplomilnou květenou. V sousedství města Ústí nad Labem se nachází CHKO České Středohoří, pro kterou by šíření pajasanu bylo závažným problémem.

Dne 1.1.2015 vstoupilo v platnost Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22.10.2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (dále jen „Nařízení“), které stanovuje pravidla pro prevenci a minimalizaci nepříznivých dopadů invazních nepůvodních druhů na biologickou rozmanitost a související ekosystémové služby, kritéria tvorby seznamu invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii (dále jen „Unijní seznam“), zákazy (včetně výjimek z těchto zákazů) nakládání s invazními druhy na Unijním seznamu a požadavek na eradikaci, izolaci či regulaci invazních nepůvodních druhů.

V návaznosti na Nařízení došlo v ČR k přijetí zákona č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů. Tento zákon nabyl účinnosti k 1. 1. 2022 a promítl se i do zákona o ochraně přírody a krajiny, kde je nově v § 13h odst. 1 ukotvena povinnost Ministerstva životního prostředí vypracovat Zásady regulace značně rozšířeného invazního nepůvodního druhu na Unijním seznamu. Tato povinnost vyplývá ze článku 19 Nařízení.

Ministerstvo dne 21.7.2023 přijalo Zásady regulace pajasanu žláznatého (*Ailanthus altissima*) v ČR (protokol č. j. MZP/2023/630/1603) a publikovalo je ve Věstníku Ministerstva č.j. MZP/2023/080/383, ročník XXXIII, červenec 2023, částka 6 (dostupné online: <https://invaznidruhy.nature.cz/zasady-regulace>). Tyto Zásady regulace stanovují dlouhodobý cíl úplného vymýcení pajasanu žláznatého na území ČR a mají být v souladu s § 13h odst. 2 zákona dále rozvíjeny opatřeními obecné povahy, která vydávají v rozsahu své územní působnosti příslušné orgány ochrany přírody.

Realizace opatření stanovených Zásadami regulace a tímto opatřením obecné povahy provádí v rámci běžné péče o pozemek uživatel pozemku (§ 13j odst. 4 a 5 zákona), nebo jeho vlastník. Neprovede-li vlastník nebo uživatel pozemku tato opatření, nebo pokud je neprovede v souladu se stanovenými podmínkami, není-li schopen provedení těchto opatření zajistit, nelze-li to na něm spravedlivě požadovat nebo vyžaduje-li provedení těchto opatření činnost, která přesahuje rámec běžné péče o pozemek, může provedení těchto opatření zajistit orgán ochrany přírody. Tím je v tomto případě na území mimo CHKO České středohoří krajský úřad (§ 77a, odst. 5 písm. i) zákona). Vlastníci a nájemci dotčených pozemků jsou povinni provádění zásahů strpět (§ 68 odst. 4 zákona). Vyžaduje-li provedení opatření činnost přesahující rámec běžné péče o pozemek, může orgán ochrany přírody uzavřít s uživatelem pozemku, popřípadě jeho vlastníkem, písemnou dohodu (§ 13j odst. 5 a § 68 odst. 2. zákona). Na likvidaci invazních druhů je možné využít také některý z dotačních titulů, které administruje AOPK.

K jednotlivým článkům výroku

Článek I. (Předmět úpravy)

Zde se kromě specifikace vlastního předmětu právní úpravy vymezuje území, pro které je toto opatření obecné povahy vydáváno, tj. pro správní území Statutárního města Ústí nad Labem, mimo území chráněné krajinné oblasti České středohoří, na kterém je příslušným orgánem ochrany přírody Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. V rámci Ústeckého kraje je výskyt pajasanu soustředěn právě do města Ústí nad Labem, proto krajský úřad vydává opatření obecné povahy nejprve pro území tohoto města. V souladu s článkem 19 nařízení EU 1143/2014, který se zabývá regulačními opatřeními značně rozšířených invazních nepůvodních druhů, jsou užity pojmy odstranění (úplná eradikace), kontrola (zajištění co nejnižší početnosti) a izolace (opatření proti šíření).

Článek II. (Opatření k regulaci)

Zásady regulace široce popisují postupy opatření k regulaci pajasanu žláznatého. V tomto článku jsou uvedeny jen základní principy, které je nutno respektovat. Nejdůležitější informace

jsou shrnuty v metodických doporučeních, které tvoří přílohu tohoto opatření obecné povahy. Zdůrazněna je nutnost **před odstraněním pajasanů vždy použít herbicid nebo schválený biologický přípravek k potlačení následné výmladnosti**. Pro zajištění dostatečné účinnosti použitých prostředků je nutné proti pajasanům zasahovat ve vegetační době. Zásah proti jednotlivým stromům může být efektivní již napoprvé, většinou však bude nutno řešit rozsáhlejší ohniska sestávající z plodných dřevin i výmladků či semenáčů. V takových případech se nedá předpokládat stoprocentní účinnost prvního zásahu, proto je důležité kontrolovat lokalitu i v následujícím roce, resp. po dobu několika let, a důsledně odstraňovat přežívající, případně nově vyrostlé jedince. Provedení regulačního opatření je nutno oznámit zdejšímu orgánu ochrany přírody, nejlépe prostřednictvím elektronické pošty na adresu pajasan@kr-ustecky.cz. Oznámení by mělo obsahovat údaje o místě (parcelní číslo, katastrální území), datu, rozsahu (počet odstraněných jedinců či plocha, která byla ošetřena) a způsobu zásahu (použitá metoda). Tyto údaje jsou důležité pro vyhodnocování aktuální situace rozšíření pajasanu žláznatého v jednotlivých katastrech a intenzity zásahů na území města Ústí nad Labem.

V další části tohoto článku je specifikováno, kdo je oprávněn či povinen opatření k regulaci pajasanu provádět. Jsou to především uživatelé a vlastníci pozemků v rámci běžné péče o ně, nebo i nad ni. Běžnou péčí se rozumí takový způsob hospodaření, který odpovídá druhu pozemku, resp. kultury na něm. Tento pojem může být různými subjekty chápán odlišně a jeho obsah se může v průběhu času proměňovat. Pokud uživatelé či vlastníci opatření k regulaci pajasanu sami neprovádějí, bude zdejší orgán ochrany přírody postupovat v souladu s prioritami regulace (čl. III). Především bude uživatele či vlastníky písemně či prostřednictvím veřejné vyhlášky vyzývat, aby potřebné zásahy provedli, a poučí je, že pokud toho nebudou schopni či o to nebudou mít zájem a zároveň to po nich nelze spravedlivě vyžadovat, je orgán ochrany přírody oprávněn sám či prostřednictvím jiného zásahy provést. V takovém případě jsou uživatelé a vlastníci pozemků povinni provádění zásahů strpět a osobám, které je zajišťují, umožnit vstup na pozemky.

Článek III.

Prioritou pro řešení problematiky pajasanu jsou pozemky s umístěním technické infrastruktury, zejména komunikací, železničních drah, elektrizační soustavy a produktovodů včetně jejich ochranných pásem a pozemky vodních toků vzhledem k tomu, že jde o koridory, kudy se druh snadno šíří. Dále pozemky ve veřejném vlastnictví – obce, kraje, nebo státu, včetně těchto pozemků svěřených do správy dalším subjektům. Tyto pozemky často tvoří veřejná prostranství nebo území s vyšší frekvencí osob nebo dopravy a tím vytvářejí předpoklady pro další šíření pajasanu.

Na pozemcích podle odst. 1. bývají dřeviny často odstraňovány v rámci jejich správy a údržby. Přitom je především potřeba, aby příslušné zásahy probíhaly v souladu se Zásadami regulace, zejména aby při odstraňování pajasanu byl vždy předem použit herbicid a aby toto ošetření probíhalo ve vegetační době. Obdobné platí pro pozemky ve vlastnictví obcí, kraje nebo státu. Vlastníci, uživatelé nebo správci těchto pozemků by měli v rámci běžné péče průběžně sledovat možný výskyt pajasanů na svých pozemcích a provádět opatření k jeho regulaci. Pokud v rámci této činnosti objeví pajasany na cizím pozemku, **zjištěný výskyt pajasanů je potřeba nahlásit orgánům ochrany přírody nejlépe zaevidováním do Nálezové databáze ochrany přírody prostřednictvím mobilní aplikace iNaturalist¹ nebo BioLog², případně zaslat oznámení elektronickou poštou na adresu pajasan@kr-ustecky.cz. Krajský úřad pak zajistí informování vlastníků pozemků ve shodě s bodem III.1.c) tohoto opatření obecné povahy.**

Odstavec 2. podrobněji řeší lesní pozemky, na kterých může docházet k masovému rozšíření pajasanů v případě provádění plošných zásahů (např. prosvětlení porostu, obnovní těžba), při kterých vzniká riziko šíření druhu na prosvětlených plochách nebo narušeném povrchu terénu.

¹ <https://play.google.com/store/apps/details?id=org.inaturalist.android&hl=cs&gl=US>

² <https://play.google.com/store/apps/details?id=cz.nature.biolog>

Ostatní pozemky jsou zahrnuty pod odst. 3. Protože každý jedinec pajasanu, zejména samičí, může způsobit nové centrum rozšíření po širokém okolí, je důležité v průběhu následujících let provést regulaci pajasanu na všech pozemcích.

Článek IV. (Ponechání jedinců bez zásahů)

Krajský úřad zohledňuje, že v prostředí lidských sídel se mohou nacházet jedinci pajasanu žláznatého, kteří jsou důležitou složkou veřejné zeleně, příp. jsou obzvláště významní pro vlastníky pozemku, na kterém rostou. Méně problematické jsou samčí stromy, protože nemají potenciál šíření semen. Je však potřeba takové jedince zaevidovat. Pokud si vlastníci přejí dlouhodobě ponechat pajasan na svém pozemku, měli by tuto skutečnost oznámit krajskému úřadu, nejlépe elektronickou poštou na adresu pajasan@kr-ustecky.cz. Oznámení by mělo obsahovat údaje o lokalizaci (parcelní číslo, katastrální území), velikosti stromu (průměr kmene, případně výška, věk) a důvodu pro jeho zachování.

V případě samičích jedinců nelze výše uvedený postup použít. Samičí jedinci vytvářejí velké množství semen, která jsou schopna se samovolně šířit na vzdálenost několika kilometrů, prostřednictvím dopravních prostředků mohou být roznášena i dále. Nejsou známa opatření, která by účinně zabránila šíření semen pajasanu. Proto je nutné odstranit všechny samičí jedince, i pokud byly původně pěstované pro okrasu.

Článek V. (Obecná úprava)

Při některých činnostech může docházet k odstraňování pajasanů za podmínek, kdy zmlazování či jiné jejich šíření v podstatě nehrozí. Jde například o stavební činnosti, při kterých jsou pajasany vykáčeny, pařezy vytrhány a plocha je následně zastavěna. Obdobně při těžební činnosti bývá půdní povrch narušen tak, že jsou stromy odstraněny i s kořeny na velké ploše a do značné hloubky. V těchto případech je nutno dbát na to, aby při dopravě částí odstraňovaných stromů nebyl biologicky aktivní materiál (půda s klíčovými semeny) ukládán na místa, kde by zapříčinil další šíření druhu.

Při úvahách, kde při omezených finančních i lidských zdrojích zasáhnout prioritně, by při eradikaci pajasanu měla být upřednostněna místa prvního výskytu. Důvodem je to, že zde bude zásah poměrně snadný, rychlý a nenáročný vzhledem k tomu, že takováto nová ohniska sestávají pouze z jednoho či několika mladých stromů. Pokud se však takové místo ponechá bez zásahu, resp. je ošetřováno neodborně, počet stromů se zvyšuje, rostou a množí se, takže náklady na pozdější eradikaci jsou násobně vyšší.

Dřeviny, které rostou mimo lesní pozemky, jsou chráněny před poškozováním a ničením bez ohledu na jejich původ a druh (§ 7 odst. 1 zákona). Povolení (§ 8 odst. 1 zákona) je nezbytné pro kácení dřevin, které splňují parametry stanovené prováděcí vyhláškou (č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení). Tato ochrana se na invazní nepůvodní druhy dřevin nevztahuje (§ 7 odst. 2 zákona) při jejich kácení či dalších zásazích nezbytných k přecházení či omezení jejich šíření podle § 13d až 13 l zákona. Přitom je nutno postupovat v souladu s podmínkami stanovenými v tomto opatření obecné povahy. V praxi to znamená, že vlastník, uživatel pozemku či jiný oprávněný subjekt bude moci pajasany kácet bez povolení či používat metody, které by za normálních okolností byly hodnoceny jako poškozování dřeviny (například injekce herbicidu), pokud postupuje podle podmínek stanovených v tomto opatření obecné povahy.

Tímto opatřením obecné povahy nejsou dotčena další ustanovení zákona, např. ochrana volně žijících ptáků podle § 5a zákona, ochrana zvláště chráněných druhů podle § 48 zákona. V případě dotčení zvláště chráněných druhů, například hmyzu, ptáků nebo netopýrů, je nezbytné požádat předem o výjimku z jejich ochrany (§ 50 a 56 zákona) věcně a místně příslušný úřad (§ 77a, odst. 5, písm. o zákona), kterým je Krajský úřad Ústeckého kraje. V případě hnízdění volně žijících ptáků je třeba požádat o odchylný postup (§ 5b zákona) věcně a místně příslušný úřad (§ 77 odst. 1 písm. g zákona), tedy Magistrát města Ústí nad Labem. Obecně lze doporučit v případě starších vzrostlých stromů zásah realizovat v mimohnízdním období, tj. obvykle srpen – říjen.

Tímto opatřením obecné povahy rovněž nejsou dotčena ustanovení jiných právních předpisů, např. zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Podle § 14 tohoto zákona je nezbytné si ve vyjmenovaných případech předem vyžádat rozhodnutí obecního úřadu s rozšířenou působností, nebo v případě národní kulturní památky krajského úřadu. To platí i při výsadbě či kácení dřevin na veřejných prostranstvích v památkově chráněném území. V konkrétních případech nutné se obrátit na příslušný orgán státní památkové péče.

V místě, kde po odstranění invazních druhů vzniknou obnažené plochy, náchylné k opětovnému obsazení nežádoucími rostlinami, je vhodné napomoci obnově původních ekosystémů (čl. 20 nařízení), například výsadbou vhodných dřevin, výsevem travobylinných směsí. Vlastník nebo uživatel pozemku je povinen postupovat tak, aby nedošlo k opětovnému rozšíření invazního druhu. Pokud je to účelné, může orgán ochrany přírody vyzvat vlastníka nebo uživatele pozemku, aby provedl opatření k obnově dotčených ekosystémů (§ 13j odst. 6 zákona), případně spolu mohou uzavřít písemnou dohodu (§ 68 odst. 2 zákona).

Povinností uživatelů, případně vlastníků pozemků je postupovat tak, aby nepoškozovali životní prostředí, zdraví a majetek jiných osob. V odůvodněných případech, kdy zanedbáním této povinnosti vzniká škoda (případně také zvýšené náklady spojené s údržbou okolních parcel) lze „zavlečení, vysazení nebo šíření invazního nepůvodního druhu“ postihovat jako přestupek [§ 87 odst. 1 písm. m); 88 odst. 1 písm. s) zákona]. Přestupkem je také porušení některého ze zakázaných způsobů využívání podle čl. 7 odst. 1 nařízení [§ 87 odst. 3 písm. p); § 88 odst. 2 písm. q) zákona].

Obdobná právní úprava je na úseku rostlinolékařské péče, kde lze šíření škodlivých organismů postihovat jako přestupek [§ 3 odst. 1. písm. a); § 79b odst. 1 písm. a); § 79f odst. 1 písm. a) zákona č. 326/2004 Sb.].

Podle ust. § 173 odst. 1 správního řádu považuje krajský úřad za nezbytné, aby toto opatření obecné povahy nabylo účinnosti již dnem vyvěšení na úřední desce krajského úřadu tak, aby vlastníci či uživatelé pozemků v dotčeném území mohli provádět opatření k odstranění pajasanu žláznatého co nejdříve, neboť věc nesnese odkladu. Pajasan má vysokou schopnost šíření a odložení regulace na další vegetační období znamená výrazné zvýšení obtížnosti a finanční nákladnosti realizace opatření.

POUČENÍ

Tento návrh opatření obecné povahy se v souladu s § 172 odst. 1 správního řádu zveřejňuje vyvěšením na úřední desce krajského úřadu a současně na úřední desce Magistrátu města Ústí nad Labem.

Každý, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohou být navrhovaným opatřením obecné povahy přímo dotčeny, může u krajského úřadu uplatnit písemné připomínky. Ty budou podkladem pro vydávané opatření obecné povahy a krajský úřad se s nimi vypořádá v odůvodnění opatření (§ 172 odst. 4 správního řádu). Vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy souvisejí s výkonem vlastnického práva k nemovitostem mohou být navrhovaným opatřením obecné povahy přímo dotčeny, mohou u krajského úřadu proti tomuto návrhu ve lhůtě **30 dnů od jeho zveřejnění podat písemné odůvodněné námitky, tj. do dne 14. 10. 2024.** Zmeškání tohoto úkonu nelze prominout. O případných námitkách krajský úřad rozhodne, přičemž toto rozhodnutí bude součástí odůvodnění opatření obecné povahy (§ 172 odst. 5 správního řádu).

Po vypořádání případných připomínek a námitek zveřejní krajský úřad opatření obecné povahy stejnou formou jako návrh. V souladu s § 173 odst. 1 správního řádu nabude opatření účinnosti dnem vyvěšení na úřední desce krajského úřadu.

Ing. Jarmila Jandová, Ph.D.
vedoucí oddělení ochrany přírody

Příloha:

Metodická doporučení k regulaci pajasanu žláznatého

Rozdělovník:

1. Zveřejněno na úřední desce Krajského úřadu Ústeckého kraje
2. Magistrát města Ústí nad Labem – **s žádostí o zveřejnění na úřední desce po dobu:**

28. 8. 2024 – 14. 10. 2024

3. Spolkům:

Česká společnost ornitologická, Na Bělidle 252/34, 150 00 Praha 5, DS: 3xfm2f9

Česká společnost pro ochranu netopýrů, ČESON, Újezd 390/43, 118 00 Praha 1, DS: kxvuut8

Český rybářský svaz, z.s., Severočeský územní svaz ÚL, Štřekovské nábřeží 975/51, 400 03 Ústí nad Labem, DS: du93uyp

ČSOP – Pozemkový spolek Fergunna, Dr. Vrbenského 2874/1, 415 01 Teplice, DS: 8urkc4d

Stop tunelům, z. s., Na Valech 3, 400 01 Ústí nad Labem, DS: iaxxmya

Zdravé Ústí, Ostrčilova 9, 400 01 Ústí nad Labem, DS: i62nhqn

Příloha Opatření obecné povahy

Metodická doporučení k regulaci pajasanu žláznatého

Preferovanými metodami provádění opatření k odstranění pajasanu žláznatého jsou:

- dospělé stromy: navrtání kmene s injektáží herbicidu
- malé stromky: částečné loupání kůry a zátěr herbicidem
- velké plochy malých jedinců (vzniklé předchozím nevhodným managementem, nejčastěji kácením v období vegetačního klidu) lze použít postřik herbicidu na list.

Z bezpečnostních důvodů (např. podél komunikací) lze použít i kácení na vysoký pařez s odloženou injektáží, zde je ale potřeba počítat s nižší efektivitou metody (popsáno detailně v Zásadách regulace či ve Standardech AOPK (D 02 007 Likvidace vybraných invazních druhů rostlin (vč. následné péče o lokality)).

Mechanické metody (bez použití herbicidu) lze použít jen v případě odstraňování jedinců i s kořeny (vytrhávání velmi mladých smenáčů nebo odstraňování pajasanů v rámci zemních prací). Jiné čistě mechanické metody jsou nepřijatelné – např. při údržbě pozemků sečením je nutné mladé pajasany z údržby vynechat (nesekat) a ošetřit vhodnou metodou (částečné loupání kmínku, případně postřik apod.)

Preferované metody provádění opatření k odstranění pajasanu žláznatého:

Vhodné pro:	Typ metody	Období aplikace
Stromy nad 3 cm v průměru.	Navrtání kmene + injektáž herbicidu	Červen – říjen (ideálně konec léta); kácet až po odumření, min. po 2 měsících
Mladí jedinci pod 3 cm v průměru	Částečné loupání kůry + aplikace herbicidu	Červen – říjen (ideálně konec léta); odstranit odumřelé jedince lze min. po 2 měsících
Rozsáhlé a husté porosty výhonů, zanedbané plochy	Postřik na list	Červen, v případě potřeby ještě v září
Stromy, které nelze z bezpečnostních důvodů kácet až po odumření	Kácení na vysoký pařez (min. 1,5 m) s odloženou injektáží	Kácet lze i v zimě, injektáž po vyrašení výhonků červen – říjen následující sezónu
Mladé semenáče (do cca 30 cm) s dosud nevyvinutým křivým kořenem	Vytrhávání i s kořeny	Kdykoliv
Odstraňování pajasanů v rámci zemních prací	odstraňování jedinců i s kořeny	Kdykoliv. Zohlednit způsob a místo ukládání kontaminované půdy se semeny.

Při zásazích je nutné splnit následující podmínky:

- prioritně odstranit plodící stromy, pokud se na lokalitě již vyskytují, a to vhodně zvolenou mechanicko-chemickou metodou
- prioritně likvidovat jednotlivě rostoucí, dosud nepokácené stromky, poté navázat likvidací polykormonů, pokud se již na lokalitě nacházejí

K zabezpečení větší efektivity je na místě dodržovat následující pravidla:

- i) vyvarovat se čistě mechanickému odstranění
- ii) pokud je to možné, snažit se zasahovat včas, dokud jsou jedinci relativně menšího vrůstu
- iii) cílenou aplikaci herbicidů do kmene provádět nejlépe koncem léta (srpen–září), kdy pletivo táhne živiny do kořenů a tím se výrazně eliminuje následná pařezová i kořenová výmladnost (při správně provedeném zásahu a dobrých podmínkách až 100% účinnost!)
- iv) ošetřované plochy navštívit během jedné sezóny opakovaně kvůli likvidaci přehlédnutých nebo nově vyrašených jedinců

Podrobnější popis jednotlivých metod provádění opatření k odstranění pajasanu žláznatého je uveden přímo v Zásadách regulace pro pajasan žláznatý (*Ailanthus altissima*) v ČR, konkrétně v kapitole 4.7.5.1 a ve standardu SPPK D 02 007 Likvidace vybraných invazních druhů rostlin v kapitolách 3 a 4.1.4. (<https://www.nature.cz/platne-standardy>)

Pozn. V případě použití herbicidů je třeba používat přípravky, jejichž použití je v souladu s platnou legislativou ČR a používat je způsobem dle pokynů uvedených na obalu přípravku a dle rozhodnutí o jejich registraci. Seznam povolených přípravků pro daný rok vydává Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský. Jako zdroj informací lze využít Registr přípravků na ochranu rostlin (dostupný na: <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/POR/>). Pracovat s koncentrovanějšími přípravky (při injektáži, loupání kůry a následném zátěru, odložené injektáži, zátěru řezné plochy) mohou pouze držitelé min. II. stupně osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin podle § 86 odst. 3 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů.